
11 SORUDA ASTANA'DAKİ SURİYE GÖRÜŞMELERİNİN PERDE ARKASI; RUSYA, MUHALİFLERE ANAYASA TASLAĞI MI SUNDU?

-

27.01.2017

T24, 26 Ocak 2017

Kazakistan'ın başkenti Astana'da iki gün süren ve önceki gün sona eren Suriye Zirvesinin ardından gözler artık 8 Şubatta yapılacak ve ağırlıklı Suriyede siyasi geçiş sürecinin ele alınacağı Cenevre Toplantısına çevrildi. Astanada İranın Ateşkes izleme mekanizmasına girip çok önemli bir kazanım elde ettiğini belirten muhalifler, bundan rahatsızlık duyduklarını açık şekilde ifade ediyorlar. Ankara ise, İranın mekanizmaya girerek, ateşkesin korunması ve kalıcı hale gelmesinde ciddi bir sorumluluk üstlendiği görüşünde. Rusya'nın Suriye için yeni bir anayasa taslağı hazırladığı ve Astanada muhalif gruplara incelemeleri için verdiği belirtildi.

Hürriyet'ten Uğur Ergan'ın haberine göre, soru ve cevaplarıyla Astana Zirvesinin perde arkasındaki bazı önemli noktalar şöyle:

1- İran garantör ülke oldu mu?

Ateşkes mekanizmasına girerek oldu. Astana öncesi Türkiye ve Rusya garantör, İran ise katılımcı ülke durumundaydı. Ancak 30 Aralık 2016da Suriyede varılan ateşkes rejiminin güçlendirilmesi ve ihlalleri izleyecek üçlü mekanizmada İran da yer alacak.

2- Muhalifler bu durumdan memnun mu?

Hayır, değil. Astananın ikinci gününde en fazla tartışma bu konuda yaşandı. Muhalifler İranın ateşkes mekanizmasında yer almasına karşı çıktı. Ancak bir muhalif katılımcının deyişyle, Astanadaki süreci belirleyen tek ülke Rusyaydı. Rusya, İranda ısrar edince bu tutumu bükme mümkün olmadı.

3- Muhalifler neden İran'a karşı?

Muhalifler, ateşkes ihlallerin önemli bir kesiminin İran destekli milisler tarafından yapıldığı görüşünde. Muhaliflere göre Suriyede Esad rejimine arazide en fazla desteği İran ve yanında durduğu Hizbullah ile değişik milis gruplar veriyor.

4- Türkiye İran'a karşı nasıl tutum takındı?

Ankara, İnanın b6lgede 6nemli bir akt6r olduğu gerçeğini g6zardı etmedi. Ankaranın bir diğer g6r6Őu, İnanın ateşkes izleme mekanizmasına kabul edilerek sorumluluk 6stlenmesi oldu. DıŐiŐleri Bakanı Mevl6t avuoğlu da Astana sonrası yaptığı açıklamada, 6l6 mekanizmada İnanın rol6 çok 6nemli. Hizbullahtan tutun da İnanın desteklediği gruplar var. Bundan sonraki s6rete İnanın da aktif bir Şekilde rol oynaması ateşkesin geleceği için 6nemli dedi.

5- Ateşkes mekanizması nasıl iŐleyecek?

6 tarafın kısa s6rede biraraya gelerek bu konunun teknik boyutunu ve nasıl iŐleyeceĐini konuŐması bekleniyor.

6- Ortak açıklamanın bağlayıcılığı var mı?

Hiçbir taraf açıklamanın altına imza atmadı. Dolayısıyla resmi olarak bir bağlayıcılığı yok. Ancak siyasi geçiş s6recinin ve Cenevrenin 6nemine vurgu yapılması ve Cenevre için 8 Őubat tarihinin verilmesi 6nemli.

7- Muhalifler Cenevre'ye ilk kez mi gidecek?

Hayır. Ancak, muhaliflerin y6ksek m6zakere heyetinde Astanada olduğu gibi sahadan çok sayıda askeri yetkili olabilir. Muhalif askeri yetkililerin kimler olacağına 6n6m6zdeki d6nem yapılacak toplantılarda karar verilmesi bekleniyor.

8- Cenevre 6ncesi Moskova toplantısı olacak mı?

Rusya b6yle bir niyetinin olduğunu Astanada dile getirdi. Bu kapsamda Rusya DıŐiŐleri Bakanı Sergey Lavrov bazı muhaliflerle 27 Ocakta Moskovada biraraya gelebilir.

9- Rusya'nın yeni bir Suriye anayasa taslağı hazırladığı doğru mu?

Evet doğru. Rusya taslağı Astanada muhalif gruplara incelemeleri için verdi. Muhalifler 6nce taslağı almak istemedi ancak telkinler 6zerine İncelemek 6zere aldılar. Bir muhalif yetkili, Suriyenin geleceğini Suriyeliler hazırlar, yabancı 6lkeler değil gerekçesiyle taslağı kabul etmek istemediklerini s6yledi.

10- Aıklamda PYD/YPG var mı?

Hayır yok. Muhalifleri rahatsız eden bir diğer konu da bu. Açıklamada IŐİD ve El Nusra ile t6m bağlarının koparılmaları istenen muhalifler, PYD/YPGnin de en azından ima edilerek Suriye topraklarının t6m ter6r 6rg6tlerinden arınması gerektiğini bildiriye sokmak istedi. Ancak bunda da baŐarılı olunamadı. İddialara g6re, s6rece ABDyi daha aktif Şekilde katma hesabıyla PYD/YPGye açıklamada yer verilmedi.

11- Açıklamada laiklik neden yok?

Astanaya katılan muhaliflerin neredeyse tamamının İslamcı k6kenli olması ve dini hassasiyetlerinin dikkate alınması nedeniyle laiklik ifadesi açıklamada yer almadı. Ancak 20 Aralık 2016 tarihli Moskova açıklamasında Suriye için yapılan çok etnili, çok dinli, mezhepsel olmayan, demokratik bir devlet tanımı, Astana açıklamasına aynen konuldu.

Kaynak/Source: